

(порядок та відповідальні особи, перелік критеріїв та вимог тощо); удосконалити систему звітності за проектами, її інтегрування у єдину інформаційну базу проектного управління ЗОЗ; удосконалити шаблони документів із завершення проєктів, опис процедур завершення, визнання результатів проєктів, а також удосконалення процесу закриття закупівель.

Література:

1. Саричев Д.О. Оцінювання зрілості процесів управління проектами: теорія і практика. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту: наук. зб.*, 2014. Вип. III (55). С. 131–144.

2. Саричев Д.О. Оцінювання зрілості та збалансованості розвитку процесів управління проектами на вітчизняних підприємствах. *Бізнес-інформ.* 2014. № 11. С. 303–312.

Дикань В. Л.

*д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки та управління виробничим і комерційним бізнесом
Українського державного університету залізничного транспорту*

РОЗБУДОВА ІНДУСТРІАЛЬНИХ ПАРКІВ ЯК ОСНОВА ЕКОНОМІЧНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ

Нині Україна долає безпрецедентні виклики в результаті розгортання повномасштабних бойових дій на території країни, які паралізували роботу більшості вітчизняних підприємств і привели до руйнування галузеформуючих промислових об'єктів, транспортної інфраструктури, науково-дослідного і освітнього секторів, інших економічно і соціально значущих об'єктів країни. Реалізована протягом багатьох років політика деіндустріалізації та структурної деградації економіки, що супроводжуються зростанням імпортозалежності країни та наростанням неефективної зайнятості, викликаній масовим відтоком висококваліфікованих кадрів за кордон, в умовах воєнного часу фактично нівелювала можливості для забезпечення економічного відродження країни.

На сучасному етапі зміна моделі економічного розвитку і перетворення України в сучасну індустріальну державу потребує розроблення конкурентоспроможних рішень, технологій та бізнес-проєктів і впровадження наукових результатів у діяльність підприємств промисловості та транспорту.

Імпульсом для розвитку високотехнологічного сектору та активізації сфери науково-дослідної діяльності в Україні є створення індустріальних парків як найдієвішого у світі механізму індустріалізації економіки, залучення інвестицій, збільшення зайнятості населення, збалансованого регіонального розвитку, підтримки місцевих виробників, сприяння малому та середньому підприємництву. На сьогоднішній день у світі функціонує близько 15 тис. індустріальних парків, які є фундаментом конкурентоспроможності країн Європи, США, Азії та Сходу, основою політики інноваційно-технологічної модернізації і базисом інноваційного зростання освіти та науки.

У межах індустріальних парків формується інноваційно-освітнє середовище, що об'єднує потенціал академічної спільноти, підприємств промисловості та транспорту для виробництва високоякісної та високотехнологічної продукції.

Формально індустріальні парки в Україні функціонують уже 10 років. Їх створення було започатковано прийняттям Закону України «Про індустріальні парки» у червні 2012 р. З того часу до реєстру індустріальних парків включено 52 індустріальні парки, у 25 із них визначено керуючі компанії, а у 8 залучено і учасників. Однак, попри наявність такої кількості індустріальних парків, успішність їх функціонування вкрай низька. І досі відсутні успішні проекти, реалізовані в межах індустріальних парків. Причин такої негативної динаміки доволі багато. Проте слід зосередити увагу на ключових з них: по-перше, це відсутність дієвих інструментів державного стимулювання облаштування та функціонування індустріальних парків, у т. ч. фінансових та митних стимулів, низька зацікавленість інвесторів у реалізації проектів у межах правового режиму індустріальних парків, забюрократизованість і корумпованість системи державного регулювання процесів створення і розвитку індустріальних парків. На сьогодні до перелічених бар'єрів створенню такого роду інноваційної інфраструктури додалися і виклики, зумовлені активними бойовими діями, нестабільною воєнно-політичною та соціально-економічною ситуацією в країні.

Поряд з цим, не дивлячись на вкрай складні умови для розвитку підприємств, наразі перелік індустріальних парків поповнився новими суб'єктами. Зокрема у 2022 р. за новою процедурою створення парків було зареєстровано 4 нових суб'єкти і наразі в Реєстр індустріальних парків включено 55 промислових майданчиків. У значній мірі пошквуженню процесів розбудови індустріальних парків сприяли нормативно-правові зміни 2021–2022 рр., які законодавчо закріпили інструменти державного стимулювання процесів створення індустріальних парків у країні. Зокрема у 2021 р. шляхом внесення відповідних змін до Закону України «Про індустріальні парки» було закріплено здійснення компенсації витрат на підключення і приєднання до інженерно-транспортних мереж, а також надання податкового й митного стимулювання, що дало поштовх для розвитку концепції індустріальних парків. У свою чергу, у липні 2022 р. було законодавчо закріплено податкові та митні пільги для учасників індустріальних парків, зокрема: звільнення від податку на прибуток на 10 років за умови реінвестування тієї частини прибутку, яка звільнена від оподаткування; звільнення від імпортного ПДВ і мита на обладнання для виробництва без права відчуження цього обладнання впродовж 5 років; право органів місцевого самоврядування встановлювати пільгові ставки на податок на нерухоме майно, плату за землю, земельний податок [1].

Отже, на сьогодні слід відзначити поступове формування сприятливого нормативно-правового середовища для розбудови індустріальних парків в Україні. Створення таких майданчиків сприятиме зростанню інноваційного потенціалу та конкурентоспроможності України на світовій економічній арені шляхом формування єдиного дослідно-виробничого середовища для реалізації інноваційних проектів і створення високотехнологічної конкурентоспроможної продукції, впровадження проектів інноваційної модернізації

транспортної інфраструктури і підвищення якості транспортних послуг. Це в цілому сприятиме нарощенню інноваційного та інтелектуального потенціалів країни, створенню додаткових робочих місць та підвищенню рівня зайнятості, покращенню добробуту населення і зниженню соціальної кризи в суспільстві.

Література:

1. Уряд включив до Реєстру індустриальних парків два нові парки. *Міністерство розвитку громад та територій України* : веб-сайт. URL: <https://www.minregion.gov.ua/press/news/uryad-vklyuchyiv-do-reyestru-industrialnyh-parkiv-dva-novi-parky/> (дата звернення: 08.10.2022).

Діденко А. В.

к.е.н., доцент,

доцент кафедри менеджменту та туризму

Хортицької національної навчально-реабілітаційної академії

СУЧАСНИЙ СТАН ТУРИСТИЧНОЇ СФЕРИ УКРАЇНИ

Ще десять років тому прямий внесок туризму до ВВП України становив 2,2% (28,8 млрд. грн.), відслідковувалася тенденція до зростання частки обсягу реалізованих послуг підприємствами туристичної сфери у загальному обсязі реалізованих послуг й тому туристична сфера визначалась як перспективний напрям, який сприяв підвищенню рівня ВВП, розвитку соціальної та культурної сфери, зростанню податкових надходжень до місцевих бюджетів та бюджету країни, паралельно із розвитком туристичної сфери розвивалися й суміжні сфери, покращувалася міська та транспортна інфраструктура.

Наразі туристична сфера, яка сильно постраждала через пандемію, зазнає великих збитків через війну в Україні. Значна частина туристичної інфраструктури, культурної спадщини пошкоджена або повністю втрачена. За оцінками звіту [1, с. 15] загальні збитки у секторі культури та туризму станом на червень 2022 р. оцінюються майже у 19,3 мільярди доларів США, що складає 8% загальної суми збитків, завдана шкода оцінюється на суму 1,1 мільярда доларів США. Проте шкоду нематеріальній культурній спадщині, творчій індустрії оцінити досить важко. Наразі станом на 1 червня 2022 року фахівці оцінюють загальний обсяг потреб для збереження та відновлення сектору культури та туризму у короткостроковій перспективі у суму 1,6 млрд. дол. США, а у середньо- та довгостроковій перспективі – 3,6 млрд. дол. США.

Окрім прямого матеріального руйнування шкоди зазнають туристичні підприємства через зменшення як внутрішнього туристичного потоку, так і в більшій мірі зовнішнього. Через це за інформацією [2] підприємства туристичної сфери, кількість яких за перше півріччя 2022 р. скоротилася в